

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 308/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetího (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/7/2005 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. apríla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľ navrhuje, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie 10 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom. Z dôvodu údajnej nemajetnosti sťažovateľ požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ sa v napadnutom súdnom konaní podanou žalobou proti žalovaným Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru Nitra, Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky a Slovenskej republike domáha náhrady škody spôsobenej v dôsledku mučenia a zlého zaobchádzania zo strany policajných orgánov. Sťažovateľ sa obrátil so sťažnosťou na prietahy v konaní na predsedu okresného súdu, ktorý v odpovedi na sťažnosť zo 14. marca 2024 uviedol, že v predmetnej veci boli sťažovateľom opakovane podávané sťažnosti, na ktoré mu boli zaslané odpovede (naposledy z 20. 11. 2018 a 11. 9. 2019) a vec je stále sledovaná správou okresného súdu. Z pohľadu posledného skúmaného obdobia (od septembra 2019) sťažnosť na prietahy vyhodnotil ako nedôvodnú a dodal, že zo strany

zákonnej sudkyne nenastali subjektívne prietahy a že prijatie rozhodnutia vo veci samej odd'ávajú aj nejasné podania či návrhy podávané sťažovateľom. Keďže vec samotná je sledovaná, ďalšie opatrenia prijaté neboli.

3. Ústavný súd zistil, že o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo rozhodnuté nálezom č. k. III. ÚS 544/2014-25 z 9. decembra 2014, ktorým bolo sťažovateľovi priznané aj finančné zadost'učinenie 1 000 eur a okresnému súdu bol daný príkaz konať bez zbytočných prietahov, a nálezom č. k. III. ÚS 49/2021-46 z 13. mája 2021 (právoplatným 26. mája 2021), ktorým bolo sťažovateľovi priznané aj finančné zadost'učinenie 1 500 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že napriek tomu, že napadnuté konanie trvá už 23 rokov, nebolo vo veci vydané právoplatné rozhodnutie. Samotná dĺžka konania je tak extrémne neprimeraná, že akákoľvek ďalšia argumentácia je podľa názoru sťažovateľa v tomto prípade nadbytočná. Uviedol, že súdne konanie nepovažuje za právne zložité, a tiež podotkol, že svojím správaním neprispel k predĺženiu celkovej doby konania, pretože všetky jeho úkony v konaní boli legitímne a nevyhnutné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu práv postupom okresného súdu do právoplatnosti nálezov ústavného súdu č. k. III. ÚS 544/2014-25 z 9. decembra 2014 a č. k. III. ÚS 49/2021-46 z 13. mája 2021:

5. Z § 56 ods. 2 v spojení s § 55 ods. 1 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je neprípustná z dôvodu, že sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené. Prekážka už rozhodnutej veci (*res iudicata*) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch doručených ústavnému súdu. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O takú prekážku by nešlo, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci (I. ÚS 545/2019, II. ÚS 4/2020, II. ÚS 312/2021, I. ÚS 310/2023).

6. Pokiaľ sťažovateľ aktuálne prejednávanou ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu 23. apríla 2024 (teda po 26. máji 2021, keď nadobudol právoplatnosť nález ústavného č. k. III. ÚS 49/2021-46 z 13. mája 2021) namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní bez časového obmedzenia, teda aj v období do právoplatnosti spomenutého nálezu ústavného súdu, prejednaníu ústavnej sťažnosti v tejto časti bráni prekážka *rei iudicatae*.

7. Predmetnú prekážku založili predošlé právoplatné nálezy ústavného súdu vo veci sťažovateľa sp. zn. III. ÚS 544/2014 a sp. zn. III. ÚS 49/2021, keďže nimi ústavný súd rozhodol o sťažovateľom namietanom porušení jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

8. Vzhľadom na skutočnosť, že prekážka už rozhodnutej veci (*res iudicata*) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch, ústavná sťažnosť sťažovateľa je v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období od začatia napadnutého konania do 26. mája 2021 (právoplatnosti posledného nálezu ústavného súdu, pozn.) neprípustná podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práv postupom okresného súdu po právoplatnosti nálezov ústavného súdu č. k. III. ÚS 544/2014-25 z 9. decembra 2014 a č. k. III. ÚS 49/2021-46 z 13. mája 2021:

9. V časti týkajúcej sa namietaného porušenia práv zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu z 13. mája 2021, t. j. v období po 26. máji 2021, je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená.

10. Ústavný súd vlastným šetrením zistil, že napadnuté konanie bolo v čase od 22. júla 2021 do 29. apríla 2023 prerušené uznesením okresného súdu č. k. 16C/7/2005-732 z 18. júna 2021 (právoplatné 22. 7. 2021) do právoplatného skončenia veci vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 15S/18/2020, v ktorom bolo predmetom preskúmania rozhodnutia vydaného Centrom právnej pomoci Nitra č. KaNR 6232/2020 z 3. marca 2020, ktorým Centrum právnej pomoci sťažovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznalo, pričom ide o otázku, ktorá má význam pre rozhodnutie v napadnutom konaní. Konanie vedené pod sp. zn. 15S/18/2020 skončilo jeho zastavením uznesením z 5. apríla 2023 (právoplatným 29. apríla 2023), a to z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za správnu žalobu sťažovateľom. Vo vzťahu k obdobiu prerušenia napadnutého konania tak nemožno okresnému súdu nič vytknúť, keď okresný súd nezostal pasívny, ale pravidelne – v dvoj až trojmesačných intervaloch sa informoval o stave správneho konania a zisťoval, či nedošlo k jeho právoplatnému skončeniu.

11. Následne po zistení, že konanie vedené pod sp. zn. 15S/18/2020 právoplatne skončilo, okresný súd nariadil termín pojednávania na 21. september 2023, ktoré bolo odročené na základe návrhu sťažovateľa z dôvodu žiadosti o nahliadnutie do spisu a zmeny petitu. Pojednávanie súd odročil na 13. november 2023. Dňa 20. októbra 2023 sťažovateľ opätovne požiadal o zaslanie súdneho spisu na preštudovanie. Pojednávanie nariadené na 13. november 2023 tak bolo odročené na 30. január 2024 na účel zabezpečenia nahliadnutia do súdneho spisu sťažovateľom. Dňa

30. novembra 2023 bol predmetný spis zaslaný Okresnému súdu Trenčín na žiadosť sťažovateľa pre účely jeho preštudovania. Termín pojednávania nariadený na 30. január 2024 bol zrušený, a to z dôvodu, že sa súdu nevrátil spis, ktorý bol zaslaný Okresnému súdu Trenčín. Následne okresný súd urgoval vykonanie dožiadania Okresným súdom Trenčín a po jeho vykonaní, vrátení spisu na okresný súd koncom februára 2024 a doručení vyjadrenia sťažovateľa okresný súd v priebehu marca až mája 2024 vykonával doručovanie vzájomných vyjadrení medzi sporovými stranami.

12. V súvislosti s prerušením napadnutého konania ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej nečinnosť súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu, ako to je v prípade prerušenia konania, neposudzuje v zásade ako zbytočné prietahy v súdnom konaní (napr. II. ÚS 65/2018, IV. ÚS 425/2022). Nečinnosť okresného súdu, ktorá má oporu v jeho rozhodnutí z 18. júna 2021 o prerušení konania z relevantného dôvodu, nemá charakter pochybenia v postupe súdu v podobe zbytočných prietahov, ale ide o procesným predpisom predpokladaný stav konania. Dôvod prerušenia konania o náhradu škody bol ústavne akceptovateľný.

13. V postupe okresného súdu ústavný súd neidentifikoval nečinnosť ani neefektívny postup. Priebeh napadnutého konania bol negatívne ovplyvnený opakovanými žiadosťami sťažovateľa o nahliadnutie do spisu a úpravou žaloby a na to nadväzujúcou potrebou odročenia dvoch pojednávaní. V konečnom dôsledku možno zodpovednosť za predĺženie napadnutého konania pripísať na ťarchu sťažovateľa predovšetkým z dôvodu, že pre nezaplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu spôsobil zastavenie správneho konania, pre ktoré bolo napadnuté konanie po dobu takmer dvoch rokov prerušené.

14. Vychádzajúc z uvedených skutočností, možno uzavrieť, že postup okresného súdu v období po nadobudnutí právoplatnosti posledného nálezu ústavného súdu bol v súlade s obsahom základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

15. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom je potrebné poznamenať, že ústavný súd môže v zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu (t. j. advokáta), ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. III. ÚS 265/2014, I. ÚS 495/2023). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že v danej veci nie je daná jeho právomoc, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, uvedený záver zároveň znamená, že v danej veci ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda nie je splnený jeden z predpokladov na vyhovieť žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Vzhľadom na výsledok posúdenia tejto ústavnej sťažnosti, bez skúmania splnenia druhého predpokladu na ustanovenie právneho zástupcu ústavným súdom, je evidentné, že išlo o zrejme bezúspešné

uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, teda v danom prípade neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto žiadosti sťažovateľa (podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde) nevyhovel (bod 2 výroku uznesenia).

16. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2024

Peter Molnár
predseda senátu